

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Agnieszka Puzio-Dębska

Sara Lipska - rzeźba, malarstwo (1882-1973)

Publikowane od

23.12.2014 00:00:00

Publikowane do

23.01.2015 00:00:00

Sara Lipska - polska malarka pochodzenia żydowskiego, od 1912 przebywająca w Paryżu. Muza i wierna uczennica Xaverego Dunikowskiego.

Data i miejsce urodzenia 1882 Mława

Data i miejsce śmierci 28 listopada 1973 Paryż

Pochodziła z zamożnej, chasydzkiej rodziny. W 1904 rozpoczęła studia na Wydziale Rzeźby w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych, studiowała w pracowni Xawerego Dunikowskiego, z którym połączył ją romans. Z nieformalnego związku para miała, urodzoną w 1908, córkę Marię Xawerę. W 1911 i w 1912 prace Sary były wystawiane w Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie. W tym samym czasie wykonała ilustracje do książki Janusza Korczaka *Mośki, Joski i Srule*.

W 1912, wraz z córką i przyjaciółką Zofią Piramowicz, opuściła Warszawę i wyjechała do Paryża, gdzie spędziła resztę życia.

Nawiązała wówczas współpracę z Siergiejem Diagilewem dla którego rozpoczęła projektowanie kostiumów. W 1914 dołączył do niej na krótko Dunikowski, Sara Lipska projektowała dla baletu Diagilewa "Ballets Russes" stroje nawiązujące stylem do orientu, a Xawery Dunikowski uwieczniał artystów na swoich obrazach. Towarzyszyli baletowi w tournée po Wielkiej Brytanii do czasu, gdy rozwój I wojny światowej nie zmusił ich do powrotu do Paryża. Dunikowski wstąpił do Legii Cudzoziemskiej, a następnie powrócił do Polski, Sara pozostała we Francji, mieszkała w Lyonie. Po powrocie do Paryża pracowała w zespole kostiumografa i scenografa Léona Baksta. Na początku lat 20. XX wieku nawiązała współpracę z Jacquesem Rouché, który był dyrektorem Opéry Garnier. Zaprojektowała scenografię do przedstawienia Arthura Honeggera "Pieśń nad pieśniami", sukces opery przełożył się na jej popularność i kolejne zamówienia. W tym okresie Sara Lipska rozpoczęła projektowanie odzieży kobiecej i tkanin, której orientalny styl stał się cechą rozpoznawalną i przyczynił do nowej mody na tego typu stroje. Pod koniec lat 20. Sara Lipska otworzyła przy rue Belloni w dzielnicy Montparnasse pierwszy butik, który później (w 1934) przeniosła na do kamienicy przy Avenue des Champs-Élysées (istniał do 1939). Do grona jej klientek należały Sidonie-Gabrielle Colette, Ała Nazimowa, Cécile Sorel, markiza Luisa Casati, Ganna Walska, Antoni Cierplikowski i Helena Rubinstein, z którą połączyła je wieloletnia przyjaźń. Dla Antoniego Cierplikowskiego zaprojektowała wiele kreacji, a także urządziła należące do niego apartamenty. Była również autorką portretów tego światowej sławy fryzjera i stylisty. Odważne projekty sprawiły, że pochodzący z Belgii architekt Henry van de Velde przyrównał je w książce "Le style moderne. Contribution de la France" do prac Roberta Mallet-Stevensa, a nawet Le Corbusiera. W 1922 przygotowała projekty

scenografii i strojów do wystawianej w paryskim Theatre Femina operetki „Anabella”, zostały one przygotowane w domu mody Maison Myrbor, z którym prowadziła stałą współpracę, podobnie jak z Paulem Poiretem. Sara Lipska była również autorką projektu wnętrza w posiadłości spokrewnionej z carem Mikołajem II Natalie Paley. Dla Heleny Rubinstein projektowała wystawy w jej butikach, a także opakowania, flakony i materiały reklamowe jej produktów. Przed wybuchem II wojny światowej Sara Lipska zamieszkała w jednej z kamienic należącej do Heleny, a jej córka przez wiele lat była osobistą sekretarką tej pochodzącej z Krakowa założycielki potężnej firmy kosmetycznej. Przez cały ten okres Lipska tworzyła obrazy, malowała pejzaże, portrety swoich znajomych i bliskich m.in. Colette, Natalie Paley, markizę Casati, Paula Poireta, Siergieja Diagilewa, księcia Paula Murata i Artura Rubinsteina. Zajmowała się również ilustrowaniem książek, była autorką rysunków do książki Janusza Korczaka "Mośki, Joski, Srule". Jej dziełem jest również szata graficzna czasopisma "Antoine Document", które wydawał Antoni Cierplikowski i dotyczyło mody. Ponadto zajmowała się rzeźbą, słynęła z tworzenia w różnych stylach i stosowania rozmaitych materiałów m.in. drewno, cement, kamień. W 1953 zaprojektowała pomnik Léona Bluma, który stanął w Narbonne. Stworzyła również popiersie Cierplikowskiego oraz płaskorzeźbę "Narodziny Wenus". W drugiej połowie lat 50. XX wieku skupiła się na motywach ornitologicznych, nawiązała współpracę z Ligą Ochrony Przyrody, dla której tworzyła projekty graficzne folderów, plakiet, znaczków i plakatów. Był to niejako powrót do początków twórczości we Francji, w 1912 namalowała obraz "Gołębie" oraz stworzyła z Sergem Lifarem projekty kostiumów do baletu "Taniec ptaków". Jedną z ostatnich rzeźb była zaprezentowana w 1963 podczas Salon de l'Arts Libre odbywającego się w Palais de Beaux-Arts de la Ville de Paris "Głowa Artura Rubinsteina". Mimo kariery i sukcesu, który osiągnęła nad Sekwaną w Polsce pozostała artystką nieznaną. Relacje z Xawerym Dunikowskim nie miały przełożenia na zaistnienie jej sztuki w Polsce, a wielki rzeźbiarz kontakty z Sarą Lipską pozostawiał w sferze prywatnej. Artystka zmarła w 1973, jej córka Maria Xawera nie założyła własnej rodziny.

źródło: wikipedia

zachęcamy do przeczytania artykułu:

<http://natemat.pl/26049,sara-lipska-kochanka-xawerego-dunikowskiego-wychodzi-z-cienia-odkryjmy-kobieca-sztuke>

Muzeum Rzeźby im. Xawerego
Dunikowskiego w Królikarni
Oddział Muzeum Narodowego
w Warszawie
ul. Puławska 112 A, 02-701 Warszawa
tel. +48 22 842 15 06
czynna wtorek - niedziela
w godz. 10.00 - 18.00
www.krolikarnia.mnw.art.pl

Infocentrum na
uczelnia Mistrz Kultury
(Ogrodziny Horderny)

Ministerstwo
Kultury

w Warszawie pod Honorowym Patronatem
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Bronisława Komorowskiego

Dyrektor Muzeum
Narodowego
w Warszawie
Agnieszka
Morawińska

Kuratorka Muzeum
Rzeźby im. Xawerego
Dunikowskiego
w Królikarni
Agnieszka Tarasiuk

zapraszają na uroczyste otwarcie wystawy

SARA LIPSKA W CIENIU MISTRZA

w niedzielę 19 sierpnia 2012 roku o godzinie 14.00
w Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego
w Królikarni

Wystawa pod Honorowym Patronatem
Ambasadora Francji w Polsce Pierre'a Buhlera

Przed wernisażem, o godz. 12.00,
zapraszamy na koncert *Paryż w początkach wieku*,
z udziałem orkiestry Sinfonia Viva pod dyrekcją
Tomasza Radziwonowicza. Organizatorem
koncertu jest Centrum „Łowicka”.

4 XI
2012

SARA

W
CIENIU
MISTRZA

LIPSKA

•

•

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/artykul/sara-lipska-rzezba-malarstwo-1882-1973>